

Újra megtanulni s megtanítani – Néphagyományörzés, néphagyomány- éltetés az óvodában

Szigethy Miklósné

Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesülete, Szentendre

Bevezető

Tanulmányom célja bemutatni Dr. Barsi Ernő munkásságának hatását az óvodai nevelésre, gyűjtéseinek és tanulmányainak felhasználását a néphagyomány éltetésén alapuló óvodai nevelésben. Írásomban először összefoglalom a Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesületének (röviden: NÓE) történetét. Milyen események után történt az alapítás, és mi jellemzi szakmai tevékenységünket? Dr. Barsi Ernő megjelent munkáin keresztül és személyes jelenlétével is állandó motivációt jelentett a NÓE számára. Egyesületünk ismertetése után bemutatom a NÓE és Dr. Barsi Ernő közötti együttműködés történetét. A néphagyományok beemelése az óvodai rendszerbe, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjába fontos lépés volt számunkra. Ennek a folyamatnak a részletezése után Dr. Barsi Ernő nyomtatásban megjelent munkáinak, gyűjtéseinek alkalmazásáról írok. Lezárásként pedig kiemelem, hogy Dr. Barsi Ernő miért és hogyan lett számunkra példakép.

1. Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesületének bemutatása

1.1. Előzmény

1996. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja lehetőséget kínált az alternatív programok megírására, minősítésére. A minősített programok az óvodák részére adaptálhatóvá váltak. A gödöllői Agrártudományi Egyetem Óvodájának testülete 1997-ben megírta a Néphagyományörző, természetközeli, családokkal együttműködő óvodai programját. A programot az Országos Közoktatási Intézet minősítette, így minden óvoda számára választható program lehetett. 1998-ban az óvoda testülete szakmai konferencia keretében mutatta be a programot (a programról bővebben: Bucherna et al. 1998). A közel 750 résztvevő óvodapedagógus megerősítést kapott abban, hogy nem szabad veszendőbe menni hagyományainkat. A bemutatott program jól példázta, hogy a gyermekek nyitottságára, érzelmi fogékonyságára épít, értéket közvetít, erősíti a szülőföldhöz való kötődést. Rádöbbsentett arra is, hogy az óvodapedagógusok ismeretei a népi kultúra terén hiányosak. Megfogalmazódott az igény az összefogásra, folyamatos kapcsolattartásra, egy közös fórum létrehozására.

1.2. Alapítás

2000. április 7. Gödöllőn az óvoda testülete megalapította a Néphagyományörző Óvodák Egyesületét. Ezen a néven az egyesület 2006-ig volt ismert, majd 2006-ban közgyűlési határozattal megváltoztatta a nevét Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesületé-re (továbbiakban NÓE). Az egyesület székhelye 2015-ig Gödöllő, majd 2015-től Szentendre.

Az Alapszabályban egyértelmű célok fogalmazódtak meg.

- A magyar óvodai nevelés időtálló értékeinek és hagyományainak megtartása.
- A gyermek jogainak képviselése és az óvodapedagógusok szakmai képviselése.
- A néphagyományok átadásához a néphagyomány-éltető szemléletmód formálása, szakmai néprajzi ismeretek bővítése, Magyarország és a Kárpát-medence

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

tájegységeinek, népszokásainak, népi-nemzeti hagyományainak, valamint nemzetiségi hagyományainak megismerése.¹

- A népi hagyományok átörökítése iránt elkötelezett óvodapedagógusok szakmai összefogása határon innen és határon túl.

1.3. Szakmai tevékenységünk

Országos szakmai konferenciát évente két alkalommal szervezünk, ősszel és tavasszal. 2002-től a tavaszi találkozónk kétnaposak, ezek helyszínei hazánk különböző települései. Fontos, hogy a házigazda hagyományörző, hagyomány-éltető program alapján tevékenykedő óvodai testület legyen. Az őszi találkozók állandó helyszíne a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum, házigazdája pedig a Szentendrei Néphagyomány-éltető Óvodapedagógusok Közössége (továbbiakban SZONÉK).

Mindkét találkozó tematikája hasonló. Óvodai hagyományokhoz néprajzi ismeretet nyújt neves előadók segítségével. Gyakorlati kompetenciák bővítésére kínál lehetőséget néphagyományörző szellemiségű nevelési gyakorlatok megismerésével. A gyermeki tevékenységformákba komplexen illeszthető, szokásörző tartalmak megismerése gyakorlati bemutatók formájában történik. Erősítjük közös „gyökereinket” határon innen és határon túlról érkező óvodapedagógusokkal. Egyesületünknek jelen pillanatban 279 igazolt tagja van, köztük vajdasági, felvidéki, erdélyi óvodapedagógusokkal.

1.4. Tájékoztatási lehetőségek

Az egyesületi tagok tájékoztatását szolgálja a *Kaláris* című, hírlevél formájában megjelenő hírmondó, amely évente négy alkalommal jelenik meg. A hírmondó témái: az elnökség tevékenységének beszámolója, találkozók szervezésével kapcsolatos teendők, szakmai beszámoló az óvodai közösségek munkájáról. Jól működő honlapunkon² keresztül minden érdeklődő megismerheti egyesületünk munkáját. Évenkénti Közgyűlésen az ügyvezetés beszámolóját ismerik meg a tagok. Lehetőségük van javaslataik, véleményük elmondására, ezután fogadják el az éves beszámolót.

1.5. Az egyesület kistérségi szakmai rendezvényeinek támogatása, képzés indítása

Az egyesület vezetése rendszeresen meghívást kap a helyi óvodai közösségek által szervezett szakmai rendezvényekre. Kiemelném a Jászszentlászlói Néphagyományörző Mester Óvoda Szomszédoló Dramatikus Játéknapját. 2014-től minden tavasszal megszervezi az óvoda a kistérségi óvodákkal együttműködve a játéknapot, ahol az értékelést Dr. Szőke Anna néprajzkutató, népművelő, nyugalmazott óvodapedagógus végzi, aki a vajdasági Brunsvik Teréz Magyar Óvodapedagógusok Egyesületének elnöke. Ez a szakmai rendezvény a település és az egyesület felterjesztésére bekerült a Nemzeti Értéktárba.

2006-ban indította egyesületünk a Szabadtéri Néprajzi Múzeummal közösen Néphagyomány-éltetés az óvodai nevelésben címmel a 60 órás akkreditált képzését. A képzés célja az Alapszabályban megfogalmazottakkal azonos: a sokrétű ismeretbővítés, tapasztalatszerzés.³

1.6. Egyesület által alapított, adományozható elismerések

2007-ben a NÓE a kiemelkedő, néphagyomány-éltető nevelést folytató óvodai testületek elismerésére alapította a Néphagyományörző Mesteróvoda címet. Célja, hogy az egyesület kötelékében legyenek olyan óvodák, melyek mintakövetésre ösztönzően képviselik a

¹ Nemzetiségi hagyományok megismerése indokolt lehet minden esetben, ahol nemzetiségi óvoda van.

² <http://nephagymanyorzok.hu/>

³ A képzést 2020. december 8-ig összesen 126 fő végezte el.

gyermekközpontú, komplex hagyományéltető nevelés gyakorlatát. A címre háromévenként pályázhatnak a NÓE tagok közül az óvodai közösségek. Eddig nyolc óvoda kapta meg ezt az elismerő címet.

2010-ben az óvodapedagógusok elismerése érdekében alapította egyesületünk a Tiszteletbeli tag címet. A felterjesztés és az adományozás rendjét szabályzatban rögzítettük.

2016-ban a NÓE Dr. Barsi Ernő néprajzkutató, zenepedagógus tiszteletére alapította a Barsi Ernő emlékéremet. Az emlékérem annak az óvodapedagógusnak adományozható, aki Dr. Barsi Ernő szellemiségében, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elveivel összhangban, a korosztálynak megfelelően, értékteremtően élteti népi hagyományainkat. Hitelesen képviseli értékeinket, az egyesületért végzett munkájában mintául szolgál. Az érmet Rajki László szobrász- és éremművész készítette. Ezt az emlékéremet háromévenként kaphatja meg az az egyesületi tag, akit az óvoda közössége méltónak tart. A beérkezett ajánlásokat a Barsi Bizottság bírálja, melynek elnöke Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna egyetemi docens, a Mester tanítványa.

6. ábra: Az emlékérem.
Fényképezte: Kertész József

2. Az egyesület tevékenységének rövid összefoglalása

Egyesületünk a népi kultúra átadásának személyiségfejlesztő hatását felismerve olyan közösséget alapított, mely a hagyományok átörökítését vállalja, értéket teremt. Találkozóink lehetőséget kínálnak a néprajzi ismeretek bővítésére, az óvodai neveléshez kapcsolódó előadásokon az aktuális szakmai célokat hangsúlyozzuk. A kísérő programokkal erősítjük szülőföldünk iránti szeretetünket. A gyakorlati bemutatókkal, szokásörző játékokkal módszertani útmutatót kínálunk a játékvezetéshez.

Találkozóink fontos eredménye a határon túli magyar óvodapedagógusokkal létrejött tartalmas, segítő kapcsolat. Egyesületként kapcsolatot alakítottunk ki a Magyar Óvodapedagógusok Egyesületével, a Néprajzi Társasággal, a Magyar Pedagógiai Társaság Kisgyermek-nevelési Szakosztállyal, a Hagyományok Házával és a Szabadtéri Néprajzi Múzeummal. Bemutatkoztunk az óvónőképzőkön Kecskeméten és Sopronban. Véleményt nyilvánítottunk a Köznevelési törvény megalkotásáról az óvodapedagógus képzés védelmében, az ONAP módosításában. Rendszeresen publikálunk az *Óvodai Nevelés*-ben, az *Óvónők Kincsestárá*-ban, a *Kisgyermek* és a *Honismeret* című folyóiratokban. Konferenciáink anyagi támogatásához rendszeresen pályázunk a Nemzeti Kulturális Alaphoz és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-hez.

3. A NÓE és Dr. Barsi Ernő néprajzkutató és zenepedagógus kapcsolata

3.1. III. NÓE találkozó 2001., Szentendre

A találkozó házigazdája a SZÓNÉK közössége. A konferencia témája az ének-zene az óvodai néphagyományörző nevelésben. Meghívott előadó Dr. Barsi Ernő néprajzkutató, zenepedagógus, előadásának címe: *Néphagyományörzés az óvodában.*

2. ábra: Dr. Barsi Ernő Szentendrán 2001-ben.
Fényképezte: Zadravecz Teréz

Ernő bácsi nem előadóként lépett színpadra, hanem pedagógusként állt fel a nézőtér sorából, kezében a hegedűjével, és ha szükséges volt, megénekeltetett bennünket. Tanítványokként ültünk a székeken, minden mondatát igyekeztünk bevésni emlékezetünkbe, hogy tanítását a mindennapokban is alkalmazni tudjuk. Azokról az *Óvodai Nevelés*-ben megjelent írásairól beszélt, amelyekben arról írt, hogy milyen szokásanyag tanítható meg az óvodáskorú gyerekeknek.

3.2. Népi hagyományaink az óvodában (Barsi 2009)

Az óvodai nevelésben 1974-től minden óvóképző, minden óvodapedagógus Forrai Katalin: *Ének az óvodában* című módszertani könyve alapján tervezi a zenei nevelés anyagát. Forrai Katalin Kodály-tanítványként mindig hangsúlyozta, hogy az óvodai zenei nevelés akkor valósul meg hatékonyan, ha figyelembe veszi a zenei közművelődés távlati igényeit, amit minden esetben a gyermek életkorának megfelelően készít elő. A zenei nevelést a születéstől kell elkezdni, a család, az óvoda feladata, hogy a zenére nyitottá, érdeklődővé tegye a gyerekeket. A zenei nevelés alapja minden nép saját hagyománya. A 3–7 éves korosztály számára a néphagyomány éltetése kétszeresen is indokolt. Forrai Katalin így fogalmazza meg: „Egyrészt, mert a gyermek ugyanolyan észrevétlenül tanulja meg a mondókákat és gyermekdalokat, mint az anyanyelvét. Másrészt, mert a néphagyomány a zenét a szöveg és a dallam tökéletes egységében tárja a beszélni tanuló gyermek elé” (Forrai 1974: 35). Módszertani könyvében a mondókákat, játékokat, dalokat nem nehézségi sorrendbe rendezte, hanem hangkészlet szerinti, valamint betűrendi sorrendbe. A könyv az 1989-es óvodai program nevelési elveihez is igazodik.

1999-ben az *Óvodai Nevelés* című folyóirat második számában elkezdődött egy cikksorozat *Népi hagyományaink az óvodában* címmel, amely Dr. Barsi Ernő nevéhez fűződik. Kilenc részben olvashatunk Forrai Katalin: *Ének az óvodában* című könyvében szereplő népdalok, mondókák, népi játékok néprajzi háttéréről. 2009-ben megjelent a cikksorozat könyv formájában, amelyet Dr. Barsi Ernő szerkesztett, az ajánlást Forrai Katalin írta. „Napjainkban keressük a néphagyomány gyökereit, hiszen két generáció nőtt fel úgy, hogy ez nem kapott fontosságának megfelelő hangsúlyt. Tisztelettel ajánlom az óvónők figyelmébe Barsi Ernő cikksorozatát a gyermekjátékokról »tisztá forrás«-ként” (Barsi 2009: 3).

3.3. „Újra megtanulni s megtanítani...”

Kérdések, amelyek megfogalmazódtak az óvodapedagógusokban a cikk olvasása közben: Néprajzot kellene tanítani az óvodában? A szkeptikusok is hangot adtak véleményüknek, miszerint ne akarjunk felnőttest játszani az óvodában! Ne akarjunk éneklési készségüket meghaladó, érzelmi világuktól távolálló felnőtt dalokat énekelteni! Dr. Barsi Ernő hogyan nyújt segítséget? „Vizsgáljuk meg, népi hagyományainkból mit lehet már ebben a korban megismertetni a gyermekekkel? Mi az benne, amiről csak halljanak, s mi az, amit cselekvőleg is könnyen elsajátíthatnak anélkül, hogy életkori sajátosságaikat meghaladó feladatok elé állítanánk őket?” (Barsi 2009: 5).

A néphagyomány-éltetés szemléletével dolgozó óvodai közösségek szükségét érezték annak, hogy az *Ének az óvodában* című kézikönyvben megjelenő mondókák, dalok, játékok néprajzi háttéréről szóljon Ernő bácsi. Egyetértettünk vele abban is, hogy elmechanizálódó világunkban egyre kevesebbet tudunk népi kultúránkról. Fontos lenne, hogy az azonosságtudatot már iskoláskor előtt megalapozzuk. Ezt azok az óvónők tudják elvégezni, akik maguk is jól tudják, kik ők maguk, mik az értékeik, jól ismerik a gyökereiket.

Mi Ernő bácsi tanítása? „Nem elég tehát a dalt, a mondókát, énekes játékot újra megtanulni s megtanítani, hanem vele együtt ezt a kultúrát is el kell sajátítani” (Barsi 2009: 5). Tovább fűzve ezt a tanítást, ha arra vállalkozunk, hogy népi játékot, dalokat, mondókákat tanítunk, tudni kell azok háttéréről, arról a kultúráról, aminek a választott anyag szerves része. A használt módszertani könyv anyaga nem szabad, hogy elegendő legyen! Barsi, a Mester is ajánlja, hogy merítsünk a helyi folklórból újszerűvé téve a foglalkozásokat, erősítve a szülőföldhöz való kötődést.

Egy példa, hogy hogyan is nyújt segítséget az óvodapedagógusoknak Ernő bácsi könyve. Forrai Katalin: *Ének az óvodában* című könyvében egy egységben, Játékok címszó alatt találhatóak az énekes népi játékok.

A 68. játék „Kis hurka, nagy hurka, tarisznyámat hadd húzza, Ha nagyot nem adnak, kicsit is elfogadok.” (Forrai 1974: 133).

A módszertani könyv leírása alapján körjátékként játszhatják a gyerekek. Szabály, hogy egy gyerek kosárral a karján a gyerekek közt énekel, aki akar, a kosarába valami apróságot beletesz. Ha elég neki, akkor ugyanúgy énekelve körbejár és visszaadja a kapott apróságokat. Megemlíti a könyv az eredeti játékot, ami ún. lovagoltató, ölbeli játék. Dr. Barsi Ernő könyvében ezt írja erről a játékról. „A könyvben [Forrai Katalin: *Ének az óvodában* című könyvében – a szerző megjegyzése] térden lovagoltató énekes mondókaként szerepel. A szöveg azonban karácsonyi mendikáló. Karácsony vigiliáján (december 24.) a kicsi fiúk tarisznyával a vállukon sorra járták a házakat, s énekes köszöntőket énekeltek, amiért adományt vártak” (Barsi 2009: 18). Egészen más értelmet kap így a játék. Az óvónő tudni fogja, hogy ezt a játékot az adventi időszakra tervezi, fiúk adománygyűjtő játéka lesz. Ezzel erősíti az identitásuknak megfelelő szerepvállalást. Tudni fogják, hogy a hurka a disznóvágáskor készül. A disznóvágás pedig András-nap (november 30.) után kezdődött.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

Mennyi információ, mennyi ismeret gyerekek és felnőttek egy játékon belül! Nagyon fontosnak tartanám, hogy az óvónőképzők, az óvodák a két könyvet együtt használnák.

4. Miért van létjogosultsága a néphagyománynak az óvodai rendszerben?

4.1. A 2018-ban módosított Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban ÓNAP)

A 2013-ban megjelenő ÓNAP az óvodai nevelés általános feladataként emeli ki **Az érzelmi**, az erkölcsi és közösségi nevelést. A megvalósítás folyamataként a 3. pontban meghatározza az irányt. „Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére” (ÓNAP 2013: 9).

2018. szeptember 1-től az óvodai nevelés általános feladatai közül módosult az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés. A 3. pont így egészült ki: „Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet...” (137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet 3.).

Az óvodai élet tevékenységi formái közül elsőként a verselésben, mesélésben történt változást emelném ki. „Az óvodában a 3–7 éves gyermek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van” (137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet 4.7.).

A külső világ tevékeny megismerése mint tevékenységi forma így egészült ki: „A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét” (137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet 6.2.).

Az aprónak tűnő módosításoknak nagy jelentősége van az óvodai nevelésben. A választható és a saját pedagógiai programokat egységesíti. Minden óvodának kötelessége az Alapprogram szerint módosítani helyi programját, és megteremteni a lehetőséget az óvodapedagógusok ez irányú képzésének.

Szeretném kiemelni a módosított alapprogram külső világ tevékeny megismerése fejezetéből a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismerését. Dr. Barsi Ernő is azt tanácsolja az óvónőknek, hogy merítsenek bátran a helyi folklórból. Van lehetőség a kutatásra, gyűjtésre, remélhetőleg még vannak adatközlők is. Aki azonban ismeri Ernő bácsi könyveit, az az egész ország területéről, Dunán innen és Dunán túlról olyan gazdag gyerekjátékgyűjtést ismerhet meg, amiből bátran válogathat. Egyesületünk egyik feladata, hogy az óvodapedagógusok megismerjék és használják ezeket a gyűjtéseket.

4.2. Gyűjtemény a Dunán túlról: Kisalföldi gyermekdalok és mondókák

460 dal és mondóka található a könyvben rendszerezve, ellátva bőséges információval, hogy hol, mikor és hogyan lehet eljátszani őket. Több változatot is megismerhetünk, ami lehetőséget ad arra, hogy a többféle változat elsajátításával fejlesszük a gyerekek hallását, zeneiségének tudatosságát.

„A Kisalföld gyermekjátékdalai, mondókái csecsemőkortól serdülő korig végigkísérik a gyermek életét, annak minden mozzanatát. Először nem is ő játssza ezeket, hanem vele játssza föléje hajoló édesanyja vagy más felnőtt...” (Barsi 2013: 1). Ez a felnőtt most az óvodapedagógus, ami nagy felelősség.

4.3. Gyűjtemény Dunán innen: Bükk hegység és környéke gyermekjátékdalai, mondókái

„[E]bben a kötetben most azok a játékok kerülnek kiadásra, amelyeket elsősorban Borsod megyében, a Bükkalján található szülőfalumban, Sály községben és a hozzá közeli, sőt tőle távolabbi helységben jegyezhettem le a felnőttek élő népdalkincse mellett.” – írja Dr. Barsi Ernő könyve előszavában (Barsi 2012: 3).

Ez a könyv módszertani segédlet minden óvónő számára, melyből megismerhetik a gyermekjátékdalaink dallamépítkezését. Érdekessége, hogy tematikusan felépített játékfűzéseket is találhatunk benne. Arra kínál lehetőséget, hogy az óvónő a megtanított mondókákat, játékokat keretbe rendezze, célt és feladatot rendelhet hozzá, valamint összekapcsolhatja más műveltségi területtel.

Összegzés – Miért lehet példakép Dr. Barsi Ernő ebben a munkában?

A példakép definícióját sok helyen megtaláljuk. Mindenki, aki hallja, azonnal tud egy-egy kifejezést mondani, ami számára a példaképet jelenti: olyan személy, akit követhetünk. Magatartása, élete mintát ad. Cselekvései méltóak a követésre.

Dr. Barsi Ernő népzene-kutatóra, zenepedagógusra, református lelkészre, az emberre gondolhatunk úgy, hogy számunkra példakép. Ugyanakkor néphagyomány-életető munkánk segítője, tanítója is. Irányt mutat, hogy újra megtanuljuk hagyományainkat, hogy aztán a 3–7 éves korosztálynak átörökítsük. Ösztönöz arra, hogy mielőtt megtanítjuk a játékokat, kutassunk az eredeti után, hogyan is játszották régen? Dr. Barsi Ernő tanítása tehát: az óvónőknek nem azért kell minél többet tudni a mondókák, játékok háttéréről, hogy azokat megmagyarázzák a kicsiknek, hanem azért, hogy ők másképp viszonyuljanak hozzájuk.

A Mesterpedagógus besorolási fokozat a pedagógus-előmeneteli rendszer egyik legmagasabb fokozata. Aki mesterpedagógusnak jelentkezik, „tevékenyen részt vesz a pedagógiai gyakorlat megújításában, tényeken alapuló fejlesztésben, módszerek megosztásában” – olvasható az Útmutató a Mesterpedagógus fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz negyedik, javított kiadásában (OH, 2019: 5).

Egyesületünket a néphagyomány-életetéshez kapcsolódó Mesterprogram megíráshoz négy óvodapedagógus kereste meg ebben az évben. Ketten ajánlást kértek az egyesület részéről. Ketten Együttműködési megállapodást kötöttek a NOE-vel, hogy programjukat szélesebb körben is bemutathassák. Mind a négy program célja a népi kultúra átadása, a helyi hagyományok kutatása, évkörbe rendezése. Azt gondolom, hogy Egyesületünk a húsz éve megfogalmazott cél szem előtt tartásával végzi a munkáját, a magyar óvodai nevelés időtálló értékeinek és hagyományainak megtartásával.

Ebben a munkában kiemelkedő szerepe volt a száz éve született Dr. Barsi Ernőnek. Tanítványa gondolatával zárom írásomat. Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna fogalmazta meg, hogy Ernő bácsi szellemi hagyatékának egyik eleme az volt, hogy **taníthatott** (Lanczendorfer 2020).

Irodalom

- Barsi E. 2013. *Kisalföldi Gyerekjáték-dalok és mondókák*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó Kft.
- Barsi E. 2012. *Bükk hegység és környéke gyermekjátékdalai, mondókái*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó Kft.
- Barsi E. 2009. *Népi hagyományaink az óvodában*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó Kft.
- Bucherna N.–Faust D.–Zadravec T. 1998. *Néphagyományörzés az óvodában*. Budapest: Hogyf Editio.
- Forrai K. 1974. *Ének az óvodában*. Budapest: Editio Musica.
- Lanczendorfer Zs. 2020. Háromszáz évre való terve volt. Száz esztendeje született Barsi Ernő *Honismeret* 48(3): 32–36.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”,
nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet. *137/2018. (VII. 25.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet módosításáról*
OH 2019. Oktatási Hivatal 2019. *Útmutató a mesterpedagógus fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz.* Negyedik, javított kiadás. Budapest.
ÓNAP 2013. *Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja* 2013. Budapest: MÓD-SZER-TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó Kft.